

PRIMJENA PJESME U NASTAVI TALIJANSKOG JEZIKA

Potreba uvođenja autentičnih informacija u nastavu stranog jezika¹

Osnovni je zahtjev današnjice brzo prenošenje i izmjena informacija. Poruke se sve više prenose usmeno telefonom, radijem, televizijom, a sve se manje komunicira pismeno. I naši su učenici aktivni sudionici u tom procesu kao primaoci i odašiljaoci poruka. A znaju li oni slušati i razumjeti poruku na stranom jeziku?

Znamo da sposobnost razumijevanja poruke koju slušamo nije u svih slušalaca jednaka, ali isto je tako jasno da tu sposobnost možemo razvijati prikladnim vježbama ako nema fizioloških smetnji u organima sluha. U nastavi stranih jezika potrebne su različite vježbe koje u učenika razvijaju sposobnost slušanja i razumijevanja izvornih govornika na stranom jeziku. Prelazeći sa standardnog snimljenog materijala AV-tečajeva na autentični snimljeni materijal, učenici će sigurno imati velikih poteškoća u razumijevanju poruke. Magnetofonske snimke AV-tečajeva prilagođene su radu u razredu. Tekstovi slijede određenu leksičku i gramatičku progresiju, a snimljeni su tako da omogućavaju brzo razumijevanje i reproduciranje. Kad učenici slušaju autentični materijal, suočeni su s porukama namijenjenima izvornim govornicima i neprilagođenima radu u razredu. Takve se poruke od standardnog nastavnog materijala razlikuju po svojoj leksičkoj i gramatičkoj složenosti. Ima razlika u izgovoru, ritmu, intonaciji, afektivnosti i brzini, a prisutne su i razlike u registru. Sve te razlike dekoncentriraju učenike i onemogućavaju im brzo dekodiranje, čak i onih elemenata koje poznaju. Kad učenici slušaju snimku, upućeni su samo na auditivnu percepciju poruke jer odašiljalac nije prisutan u času primanja poruke. Prema tome učenici ne mogu razumjeti dio značenja po izvanjezičnim elementima kao što su mimika, geste, situacija itd. Ipak, dobrim izborom prikladnog autentičnog materijala nastavnik može postepeno razviti u učenika sposobnost razumijevanja složenih informacija. Da bi olakšao razumijevanje snimke, nastavnik će nepoznate strukture i leksik rastumačiti u razgovoru prije slušanja. Tako će učenici prilikom slušanja lakše prepoznati i razumjeti tekst snimke.

Kriteriji izbora materijala

Učenici moraju biti zainteresirani za sadržaj snimljenog materijala. Tekst ih sadržajno mora privući. Pored drugih autentičnih materijala možda će u početku najprihvatljivija biti pjesma na stranom jeziku. Emotivno privučeni muzikom i ritmom, učenici će biti potaknuti na otkrivanje sadržaja. Upravo zato tekst pjesme mora biti dobro izabran. Muzika ne smije otežavati razumljivost, a melodija će biti prihvatljivija ako se reproducira lako i bez pratnje instrumenata. Leksik i gramatičke strukture moraju odgovarati jezičnoj kompetenciji učenika i omogućavati proširivanje sadržaja vođenim vježbama ili u slobodnoj diskusiji. U početku treba svakako izbjegavati tekstove u dijalektu ili žargonu.

¹ Vidi: Sironić-Bonefačić: *Upotreba autentičnog materijala u nastavi stranih jezika, STRANI JEZICI, 1-2, 1981, str. 62-70.*

Pjesme često sadrže elemente kulture i imaju povijesnu ili čak i literarnu vrijednost. U izboru talijanskih pjesama naći ćemo tekstove vrlo različitih sadržaja. Najčešća su tema ljubav i ljubomora, ali ima pjesama koje govore o socijalnim problemima, zagađivanju okoline, otuđenosti u velikim gradovima, ekonomskoj emigraciji itd.

Ako je pjesma po ritmu i sadržaju dobro izabrana, njena primjena u nastavi bit će višestruko korisna. Motivirani muzikom i ritmom, učenici će lakše pamtit tekst i neće imati poteškoća u izgovoru. Najveća je korist u tome što je pjesma gotovo jedini autentični materijal na stranom jeziku kojim će se učenici moći odmah koristiti i izvan nastave — na školskim izletima, u društvu i kod kuće.

Pokušat ću prikazati mogućnost primjene pjesme u nastavi a i proširenja sadržaja gramatičkim vježbama ili razgovorom. Sličan postupak može se dakako primijeniti s bilo kojom pjesmom.

Izabrala sam poznatu pjesmu u interpretaciji Rite Pavone »Perché la domenica mi lasci sempre sola?«, jer je tekst pjesme u registru standardnog govornog jezika i nema ni leksičkih ni gramatičkih poteškoća.

Metodičke upute za upotrebu materijala

Kojim će se redom i u kojem opsegu iskoristiti predložene vježbe, ovisi o jezičnoj kompetenciji učenika, o njihovu interesu i o ciljevima nastave. Tekst izabrane pjesme pruža višestruke mogućnosti proširivanja teme novim vizualnim, pisanim ili snimljenim materijalom.

Razrada — Kako primijeniti pjesmu u nastavi

a) Uvodni dio nastavnog sata

Sat može započeti razgovorom koji će pripremiti učenike za razumijevanje teksta pjesme. U razgovoru nastavnik će rastumačiti nepoznate riječi. Temu možemo uvesti i humorističkim crtežom ili kratkim pisanim tekstom. Poželjno je da se ne upotrijebi snimljeni tekst jer je sat zanimljiviji ako se koristimo različitim izvorima informacije.

b) Slušanje

Nakon kratkog uvoda prelazi se na slušanje snimljene pjesme.

c) Provjera globalnog razumijevanja sadržaja

Slijedi nekoliko pitanja za provjeru globalnog razumijevanja sadržaja teksta, npr.:

Chi canta questa canzone?

Perché questa signora non è contenta?

Dove va suo marito la domenica?

d) Analiza

Drugo slušanje snimke. Učenici dobiju tekst pjesme ili ga sami pokušavaju napisati slušajući snimku. Ako ga učenici sami pišu prema onome što čuju, bolje je ako to rade u grupama. U tom slučaju svaka grupa mora imati vlastitu snimku pjesme koju može po volji slušati više puta. Nastavnik mora svakako ispraviti sve tekstove ili dati učenicima ispravan model po kojemu sami mogu ustanoviti pogreške i bodovati uspješnost vlastitog razumijevanja i ispravnost pismene produkcije.

Perché la domenica mi lasci sempre sola per andare a vedere la partita di pallone?

Perché, perché una volta non ci porti pure me?

Pitanja: Perché la signora protesta?

Dove va suo marito la domenica?

Dove vorrebbe andare la signora?

Chi sa se davvero vai a vedere la tua squadra, o invece tu mi lasci con la scusa del pallone?

Chi sa, chi sa se mi dici una bugia o la verità?

Pitanja: Che cosa credi, il marito va a vedere la sua squadra?

Quale è la scusa che il marito trova ogni domenica?

Dice la verità o no?

Ma un giorno ti seguirò perché ho dei dubbi che non mi fan' dormir,

E se scoprir potrò che mi vuoi imbrogliar da mamma ritornerò.

Pitanja: Che cosa farà la signora un giorno?

Perché seguirà il marito?

Perché la signora non può dormire?

Che cosa farà se scopre che il marito l'imbroglia?

Dopunska pitanja: Com'è la signora?

Quanti anni avrà?

Potresti descriverla?

Com'è suo marito?

Descrivilo!

Come reagisce il marito ai rimproveri della moglie?

e) *Proširivanje teme novim sadržajima*

La gelosia

Sei geloso (-a)? Perché? Come si manifesta la gelosia? È una malattia?

U diskusiji se može proširiti znanje riječi, npr.:

La gelosia, essere geloso di,

il tormento, l'inquietudine (f), il sospetto, il dubbio, la paura di perdere la persona amata,

Fare delle scenate a ..., rimproverare, brontolare, rinfacciare, litigare, ecc.

Il tempo libero

Come e dove trascorri il tuo tempo libero?

Preferisci divertirti: a) da solo (da sola)?

b) in famiglia?

c) con gli amici?

Perché?

Gli sport

Sei sportivo (sportiva)?, Quali sport preferisci?, ecc.

f) Vježbe

1. Vođeni dijalog. Rad u parovima. Pismena i usmena vježba. Učenici nadopunjavaju dijalog uz upotrebu izraza koji su tiskani u zagradama. Rad je zanimljiv jer svatko može nadopuniti tekst prema vlastitom znanju jezika. Tekst dijaloga mora biti logičan i prirodan. Nakon nekoliko minuta učenici u parovima izvode vlastitu verziju dijaloga. Posebnu pažnju treba obratiti intonaciji.

Complete the dialogue finding the responses of the husband:

MARITO	MOGLIE
Domenica vado alla partita.	Adesso basta! Perché la domenica mi lasci sempre sola?
(annoiarsi)	Potresti portarmi con te.
.....	Trovi sempre una buona scusa. Non ti credo.
(essere gelosa)	Non voglio telefonare a nessuno.
.....	Un giorno ti seguirò per scoprire la verità.
(telefonare a)	
.....	
(essere ridicola)	
.....	
Da mamma?	Se mi imbrogli ritornerò da mamma.
.....	

Come finisce questo litigio tra marito e moglie?

2. Un giorno la moglie segue il marito e scopre che .....

Che cosa fa la moglie? .....

Vježba može biti pismena ili usmena i omogućava različita rješenja.

3. Usmena vježba za uvježbavanje imperativa i futura. Predviđena je za rad u parovima.

La moglie parla con il marito e gli dice che cosa dovrebbe fare per accontentarla.

Esempio:

STIMOLO non lasciare (me) sempre sola a casa

Dialogo

Moglie: Non lasciarmi sempre sola a casa!

Marito: Va bene, ti prometto, non ti lascerò più sola.

Continuate il dialogo!

STIMOLI:

portare (me) qualche volta con te
guardare la partita alla televisione
non dimenticare del mio compleanno
non trovare sempre una scusa
non dire (a me) bugie
parlare (a me) dei tuoi problemi
ascoltare (me) quando parlo

4. Alla fine il marito esce arrabbiato e incontra un vecchio amico.

L'amico gli dice: »Sai, tua moglie ha forse ragione.

Se tu non *la lasciassi* sempre sola lei *sarebbe* più contenta.«

Continuate il dialogo usando gli stimoli dell'esercizio numero 3.

Completate le frasi.

Vježba može biti pismena ili usmena. Provjerava poznavanje pogodbene rečenice. Glavnu rečenicu učenici moraju sami nadopuniti prema smislu. Tekst glavne rečenice ne smije se ponavljati.

5. Slijedi usmena vježba predviđena za rad u parovima. Provjerava se upotreba nenaglašanih ličnih zamjenica u akuzativu. I u toj vježbi učenici sami logično nadopunjavaju tekst odgovora.

Rispondete alle domande:

Modello:

Perché *mi* lasci sempre sola? *Ti* lascio sola perché il calcio ti annoia.

Perché quel signore lascia *il figlio* solo a casa?

Perché Franca lascia *i bambini* soli a casa?

Perché il professore non porta *gli scolari* a vedere quel film?

Perché non *ci* porti a vedere la partita di calcio?

Perché non porti *tuo figlio* dal dentista?

Perché non lasci *tua moglie* in gita con noi?

ecc.

6. Ispunjaljka za provjeru upotrebe konjunktiva presenta.

Completate:

Pare che Renzo (lasciare) ..... sua moglie sempre sola a casa. Credo che le (dire) ..... bugie. Sembra che lui (inventare) ..... sempre una buona scusa.

La moglie vuole che Renzo (rimanere) ..... a casa e che (guardare) ..... la partita alla televisione.

Penso che Franca (esagerare) ..... Pare che (essere) ..... troppo gelosa. Bisogna che Renzo (parlare) ..... con sua moglie e che le (dire) ..... la verità.

Zaključak

U uvodnom dijelu pokušala sam objasniti potrebu uvođenja autentičnog snimljenog materijala u nastavu stranog jezika i upozoriti na poteškoće u njegovoj primjeni u razredu.

Smatram da je pjesma vrlo dobar autentični materijal jer po svojem obliku privlači interes učenika, a može se primijeniti i izvan nastave. Na primjeru sam pokazala neke mogućnosti obrade pjesme i razne tipove vježbi za uvježbavanje leksika i različitih gramatičkih struktura. Veću vrijednost imaju one vježbe koje omogućavaju kreativnost u odgovorima jer jedino tako možemo provjeriti stvarnu jezičnu kompetenciju.

LA CANZONE NELL' INSEGNAMENTO DELL' ITALIANO COME LINGUA STRANIERA

Riassunto

Nel presente lavoro viene trattato il problema della presentazione in classe di documenti autentici che introducono nell'insegnamento argomenti motivanti e stabiliscono nuovi rapporti tra gli allievi e la lingua straniera.

Tra i vari documenti autentici la canzone sarà certamente un valido strumento didattico soprattutto nelle prime fasi dell'apprendimento dell'italiano. I testi delle canzoni introducono spesso nell'insegnamento alcuni aspetti culturali o problemi della vita quotidiana. Se la musica e il testo sono ben scelti possono sviluppare le abilità ricettive e produttive degli allievi, stimolandoli alla partecipazione attiva nell'insegnamento.

L'autore propone i criteri di scelta delle canzoni e suggerisce i procedimenti didattici da seguire nella presentazione in classe di una canzone. Sono proposti inoltre alcuni esercizi orali e scritti per l'allargamento del lessico e il fissaggio delle strutture grammaticali.